

การวิจัยการอ่าน

เด็กเล็กที่อ่านได้ดี

1. ถ้าเด็กรู้จักชื่อของตัวอักษรแต่ละตัว แบบทดสอบการอ่านจะมีการทดสอบตัวอักษรและคำที่ละตัวเสมอ
2. มีทักษะในการถอดรหัส กำกับตัวอักษรแยกตัวอักษรได้ รู้ความสัมพันธ์ของเสียงกับตัวอักษร
3. รู้ความหมายของคำ ถ้าไม่รู้ความหมายของเข้าใจหน่วยคำ เช่น ไม่ทำคำมาก ๆ เด็กอ่านไม่ได้ไม่เข้าใจ
4. สถิติปัญญา ไม่/หรืออาจมีผลต่อการอ่าน
5. การสอนไม่ดีมีผลต่อการอ่าน
6. ขาดการจูงใจ

สื่อในการสอนการอ่านเด็กเล็ก ๆ

เด็กชอบเรียนรู้จากสิ่งพิมพ์ที่เร้าความสนใจ

ดังนั้น โปสเตอร์ แผนภูมิ ฉลาก โหมบาย เครื่องหมายต่างๆ ภาพ สัญลักษณ์ จะเหมาะกับการส่งเสริมการอ่าน หนังสือ สวดยาม แข็งแรง ทนทาน ภาพประกอบสวย น่าตื่นตื้นเนื้อหาง่ายสนุก เข้าใจ

การสอนเด็กหุนหวนจะเป็นการสอนสอนภาษาแนวใดขึ้นอยู่กับปรัชญาความเชื่อของภาษาของคนหุนหวน

ถ้าเชื่อว่าภาษาแม่ของเด็กหุนหวนเป็นภาษาอะไร เพราะหลักการสอนภาษาแม่กับภาษาที่สองจะแตกต่างกัน บางที่ปัญหาในการเรียนภาษาไทยของเด็กหุนหวนในประเทศส่วนหนึ่งอาจจะมาจากการไม่แน่ชัด เรื่อง แนวการสอนภาษาไทยให้แก่คนหุนหวนนี้ก็อาจจะเป็นได้ ถ้าภาษามือเป็นภาษาที่ 1 หรือภาษาแม่ การสอนภาษาไทยก็ต้องใช้แนวการสอนภาษาที่สอง

รูปแบบการจำลองกระบวนการอ่าน ที่ใช้วิธีเริ่มจากการอ่าน ระดับพื้นฐานสู่การอ่านระดับสูง (Bottom up Model of Reading)	แนวการสอนอ่านภาษาไทย เป็นภาษาแม่	แนวการสอนอ่านภาษาไทย เป็นภาษาที่ 2
- แบบกระบวนการอ่านที่เป็นการ อ่านระดับสูงการอ่านระดับพื้นฐาน (Top Down Model of Reading)	- แนวการสอนแบบการเริ่ม ด้วยทักษะย่อย (Sub skills Approach)	- แนวการสอนแบบการฟังและ การพูด (Audiolingualism) Auditory Training Auditory Verbal
	- แนวการสอนแบบเน้นทักษะ เป็นหลัก (Skill Approach)	- แนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)
	- แนวการสอนภาษาแบบองค์ รวม (Whole Language Approach)	
กระบวนการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (Model of Interactive Reading)	การสอนแบบปฏิสัมพันธ์	การสอนแบบปฏิสัมพันธ์

การสอนแบบ Subskill Approach เช่น

- แนวการสอนแบบ Phonic Approach
- การสอนทักษะย่อยของการอ่าน ซึ่งในการอ่านมี
 - การอ่านออกเสียง
 - การอ่านเพื่อความเข้าใจ

1. การอ่านออกเสียง

คือ การเปล่งถ้อยคำที่เขียนไว้ออกมาถูกต้อง ชัดเจน เป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟัง เช่นเดียวกับการใช้หลักการพูด คือ ความชัดเจนของอักขระวิธี การเน้นเสียง

เสียงของพยางค์ หรือคำในภาษาไทยประกอบด้วยหน่วยเสียงย่อย 3 ส่วนคือ

1. หน่วยเสียงพยัญชนะ
2. หน่วยเสียงสระ
3. หน่วยเสียงวรรณยุกต์

ดังนั้น ถ้าเป็นการสอนการอ่านในภาษาแม่ ตามแนวการสอนทักษะย่อย คือ การฝึกออกเสียงพยัญชนะ (ตัวอักษร) สระ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง

ในกรณีของเด็กหูหนวก ถ้าเด็กจะต้องเรียนโดยวิธีนี้ คือ การฝึกให้เด็กหัดเปล่งเสียง แยกเสียงตามลักษณะและสถานที่เกิดเสียง

- พยัญชนะ
- สระ
- วรรณยุกต์

สื่อและเทคโนโลยีที่จะต้องนำมาช่วย คือ เครื่องช่วยฟังส่วนบุคคล เครื่อง FM กระจกเงา สื่อรูปแบบเปล่งเสียงต่างๆ

แนวการสอน Speech ของ Dr.Daniel Ling

- Suprasegmental Features
- Segmental Features
- Words
- Phares
- Sentenses

2. การสอนเพื่อความเข้าใจ แนวการแบบการเน้นทักษะ (Skill Approach) เช่น การสอนแบบ Basal Readers แบบเรียนอ่าน “สำเร็จรูป” “ตาไปนา” สอนคำง่าย ช้า แบบนี้จะเน้นการสอนคำศัพท์เสียงและความเข้าใจ

ในการสอนภาษาไทยแบบนี้ เด็กหูหนวกจะเรียนได้ง่ายเพราะสามารถจดจำรูปคำ และสัมพันธ์กับความเข้าใจโดยไม่ต้องเปล่งเสียง เด็กสามารถติดตามเนื้อเรื่องจากการเรียนรู้คำศัพท์ที่จะได้พบเห็นในแต่ละบทเรียนช้าๆ และสามารถอ่านและทำเป็นภาษามือตลอดจนสามารถนำมาฝึกการอ่านริมฝีปากประโยค และคำได้โดยไม่มีปัญหามากนัก นอกจากนั้นเด็กอาจมีโอกาสดูฝึกออกเสียงคำได้ด้วย

สิ่งที่ควรระวัง คือ ครูควรพิจารณาเลือกคำและเนื้อหาให้เหมาะสม ไม่ให้เวลาฝึกคำที่ไม่มี ความหมายมากเกินไป การเปิดโอกาสให้นักเรียนลองเขียนแต่งเรื่องราวของตนเอง นำมาฝึกก็จะเป็นแรงจูงใจในการอ่านได้

การสอนตามแบบฟังและพูด (Andiolinguialiom)

เป็นการพูดที่นิยมกันในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เน้นการสอนภาษาต่างประเทศให้แก่ทหารที่ไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ หรือการสอนแบบ Lingual Phone ต่างๆ ที่เน้นการฟังและการพูดตาม การสอนภาษาเน้นให้ฟังและพูดโต้ตอบ และใช้การฝึกซ้ำๆ จนทำให้ผู้เรียนพูดได้โดยอัตโนมัติ การสอนแบบนี้เป็นการสอนการอ่านที่เน้นทักษะพื้นฐานไปสู่ทักษะระดับสูง เน้นระบบเสียงก่อน ตามด้วยการสอนคำ ประโยคตามลำดับ เน้นการสอนระบบเสียง โครงสร้างไวยากรณ์ และคำศัพท์ รูปแบบการสอนแบบฟังและพูดที่เน้นการพูดเป็นหลักนั้นจะมีหลักการคล้ายกับแนวการสอนแบบทักษะย่อย เน้นการสนทนา โดยการจัดเป็นกิจกรรมให้เด็กสามารถพูดภาษาได้คล่องแคล่ว

บทเรียนจะเป็นลักษณะของแบบฝึกสนทนา ฝึกใช้โทรศัพท์ตามโครงสร้างภาษา แล้วให้เด็กฝึกสร้างบทสนทนา การสอนแบบนี้เป็นการฝึกโต้ตอบภาษาเป็นส่วนใหญ่

กิจกรรมการเรียนการสอนของแนวการฝึกแบบนี้มักเริ่มด้วยบทสนทนาสั้นๆ ใช้บทเรียนและคำต่างๆ ฝึกสะกดคำ คัดลอกแบบประโยค สร้างความคุ้นเคยกับตัวอักษร และการสะกดคำ และเน้นการสอนโครงสร้างไวยากรณ์ของภาษา

สำหรับเด็กหูหนวก เด็กที่ต้องเรียนกับวิธีสอนแบบฟังและพูด อาจเกิดปัญหาการพูดไม่ถูกต้องตามระบบเสียง พูดไม่ชัด ไม่สามารถแปลความหมายได้จากการฟังและการพูด การสะกดคำอาจทำได้ ถัดแต่แปลงเป็นการสะกดนิ้วมือคำแทน ภาษาที่ใช้ อาจไม่เป็นธรรมชาติ และไม่สามารถนำบทสนทนามาใช้ได้ในชีวิตจริง การเรียนไวยากรณ์ภาษาที่ 2 อาจขัดแย้งกับภาษาที่ 1 เช่นภาษามือ

แนวการสอนแบบองค์รวม (Whole Language Approach)

เป็นกระบวนการอ่านระดับสูง คือ การอ่านเพื่อจับใจความสู่ระดับพื้นฐาน โดยผู้อ่านต้องตีความหมายจากสิ่งที่อ่าน โดยใช้ตัวช่วยความรู้เดิมด้านไวยากรณ์ และบริบทของคำพูดหรือเนื้อหาต่างๆ มาสร้างความเข้าใจ และทำนาย/คาดเดาความหมายของสิ่งที่อ่าน

การอ่าน คือ การคาดเดาภาษาทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา คือ ผู้อ่านเห็นภาษาแล้วสร้างความคิด แปลความหมายจากการสังเกตบริบทสิ่งแวดล้อม แล้วเลือกตัวช่วยมาใช้ในการทำนายคาดเดาความหมายข้อความที่อ่าน ตัวช่วยในการทำนายความหมายนั้นอาจเป็นได้ตั้งแต่ไวยากรณ์ พยัญชนะเสียง เครื่องหมายวรรคตอน และความรู้เดิม สถานการณ์ (Context of Situation)

- เน้นการค้นหาความหมาย (Whole Language)
- เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันได้
- ใช้ฝึกทักษะทั้งการอ่านและการเขียน
- ฝึกความกล้า ความคิดสร้างสรรค์ กล้าเสียงทำนาย
- สิ่งที่อ่านถ้าเกี่ยวข้องกับผู้อ่านจะเป็นสิ่งจูงใจที่ดี
- ครูเป็นผู้ช่วยจัดสถานการณ์จูงใจให้เด็กร่วมเรียน
- บทเรียนจะเป็นเรื่องราว วรรณคดีของเด็กไม่ใช่แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียง
- เน้นประสบการณ์ที่สามารถบรรยายเป็นภาษาเป็นสำคัญ

- เน้นการเรียนรู้ร่วมกันแล้วสามารถนำมาเขียนและการอ่าน เด็กจะเข้าใจสิ่งที่ผ่านได้ง่ายขึ้น เพราะเป็นประสบการณ์ของตนเอง วิธีการสอนภาษาเป็นองค์รวม ช่วยส่งเสริมการเขียนด้วย

การสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching Approach)

เกิดขึ้นภายหลังการสอนแบบฟังและพูดเพื่อความนิยมนลง เพราะข้อสอบของวิธีฟังและพูดส่วนหนึ่ง คือ การพูดแบบนกแก้วนกขุนทอง ผู้พูดไม่มีความเข้าใจในสิ่งที่พูดอย่างถ่องแท้ พูดหรือเขียนเป็นประโยคถูกต้องตามไวยากรณ์ แต่ไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริงไม่ตอบสนอง การใช้งานทางวิชาการได้จริง การฝึกพูดและฟังเป็นวิธีการที่ใช้ได้ผลกับผู้เรียนภาษาที่เป็นภาษาแม่ แต่จะไม่ได้ผลดีกับผู้เรียนภาษาที่เป็นภาษาที่ 2 ซึ่งวิธีการนี้ถ้านำมาสอนกับเด็กหุนหวกที่มีภาษามือเป็นภาษาที่ 1 หรือภาษาแม่ และขาดการได้ยินการฟังและพูดคงจะเป็นการสอนที่ใช้ช่องทางการเรียนรู้ที่เป็นจุดอ่อนของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคงไม่สอดคล้องกับจิตวิทยาการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจในการนำศักยภาพที่ดีที่สุดมาเป็นช่องทางในการรับรู้ข้อมูล เพื่อให้ลดความยากลำบากในการเรียน โดยใช้จุดแข็งเป็นหลักแล้วพัฒนาจุดด้อยต่างๆตามลำดับ

ดร.มลิวัลย์ ธรรมแสง